

การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

Development of School-based Management Guidelines for local Development. For schools under Chaiyaphum Provincial Administration Organization

ศิวรักษ์ สีดำ¹, สมนึก ภัททิยธนี²

Siwarak Seedum¹, Somnuk Pattiyathani²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ และพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีวิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนาโดยดำเนินการเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมิน สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวน 255 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 9 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณาสังเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 3

การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มเป้าหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมิน สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การประเมินการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหาร

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Faculty of Education, Mahasarakham University

บริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมิน สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 4 ด้าน 17 ตัวบ่งชี้ และพบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษาในระบบ และด้านการจัดการศึกษานอกระบบ ตามลำดับ

3. การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีวิธีการดำเนินงาน ประกอบด้วย 4 ด้าน 48 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิพบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การพัฒนาท้องถิ่น สถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

Abstract

This research aimed to study the composition and metrics of school-based management in local development. For schools under Chaiyaphum Provincial Administration Organization. Current situation, desirable condition, school-based administration, local development. For schools under Chaiyaphum Provincial Administration Organization. And develop a management approach using the school as a local development base. For schools under Chaiyaphum Provincial Administration Organization. Research and development. phase 1: study the components and metrics. The objective of the study was to determine the mean of standard deviation. Phase 2: current situation and desirable condition are divided into 2 stages. Step 1: The sample of 255 school administrators and teachers were stratified

by random sampling. The instrument used was a questionnaire. The statistics used were mean, standard deviation Index of required needs step 2: study the best practice schools in three schools. The target group is the school administrators. Head of Learning Group 9 teachers involved purposive sampling. The instruments used were interview and observation. Analyze data by depicting the synthesis of content. phase 3: development of a school-based management approach for local development is divided into 2 phases. target group the 9 criteria were selected by purposive sampling. The instruments used were the mean, standard deviation step 2: evaluate the development of school-based management approaches for local development. For schools under Chaiyaphum Provincial Administration Organization. Target groups include school administrators. Head of Learning Group 30 teachers involved purposive sampling: The instrument used was a statistic using the standard deviation. The results are as follows.

1. The result of the study on the components and indicators of school-based management in the local development. Chaiyaphum Provincial Administration Organization consists of 4 areas, 17 indicators and found that the results of the evaluation of the suitability of the components and the management indicators using the school as a base for local development. overall, at the highest level.

2. Result of the study current condition Desirable School-based administration for local development Current status, desirable condition, school-based management, local development. For schools under Chaiyaphum Provincial Administration Organization. The overall condition was at a high level. Desirable overall condition at the highest level. The need for developing a school-based management approach. In local development For schools under Chaiyaphum Provincial Administration Organization. Sort the necessary requirements from descending order. The school board. The educational management by the court. Educational management in the system. And the non-formal education.

3. Development of school-based management approaches for local development. For schools under Chaiyaphum Provincial Administration Organization. There are 4 ways to perform 48 tasks. Evaluation of appropriateness and feasibility. Development of management approach using the school as a base for local development for educational institutions under the Provincial Administration Organization. Found to be appropriate overall, it was at a high level. possibility overall, it was at a high level.

Keywords: Development of school-based management guidelines, local development, for schools, provincial administration organization

บทนำ

การบริหารตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปสู่การปฏิรูปที่ถูกต้อง ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่จุดหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังนี้ การกระจายอำนาจเป็นการถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางไปสู่หน่วยงานระดับล่างหรือระดับผู้ปฏิบัติโดยให้ทุกส่วนขององค์กรได้มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการตัดสินใจทางการบริหารและกาจัดการด้วยตนเอง โดยอยู่ในความรับผิดชอบและการกำกับจากส่วนกลางโดยมุ่งหวังให้มีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายและลดขั้นตอนการบริหารเป็นการใช้ทรัพยากรในองค์กรอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษามากที่สุด การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นวิธีการที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงานเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมตามความเหมาะสมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมสนับสนุน ร่วมแก้ปัญหา หลักสำคัญคือ ต้องคำนึงว่าจะให้ใครมีส่วนร่วมในเรื่องอะไร วิธีการมีส่วนร่วมทำอย่างไร ร่วมมากน้อยแค่ไหน ช่วงเวลา การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

เป็นรูปแบบของการบริหารที่ให้ความสำคัญที่โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการบริหารจัดการโดยการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง โดยสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ มีอิสระและความคล่องตัวในการตัดสินใจและดำเนินการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายการศึกษา ดำเนินการบริหารโดยผู้บริหารสถานศึกษา กำกับโดยคณะ

กรรมการสถานศึกษา มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่ใช้เป็นแนวทางพัฒนาให้การบริการด้านการเรียนการสอนมีคุณภาพ และโรงเรียนเป็นนิติบุคคล ความเป็นนิติบุคคลของระบบราชการเป็นเรื่องสมมติที่กฎหมายกำหนดให้เป็น และมีฐานะเป็นนิติบุคคลจะทำให้สถานศึกษาสามารถทำนิติกรรมได้เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาแต่ไม่ได้หมายความว่า เป็นอิสระโดยสิ้นเชิงจากหน่วยเหนือซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา (สุธรรมธรรมทัศนานนท์, 2554: 247)

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะที่เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาของประเทศ ได้นำนโยบายปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลที่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปี พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 เป็นหลักในการปฏิรูปการศึกษาโดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และเป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 6) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (School Based Management for Local Development: SBMLD) มีจุดเริ่มต้นจากแนวคิด

ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องนำไปสู่การเป็นคนดี มีอาชีพสุจริตเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข” ทั้งสังคมไทยและสังคมโลก ไม่ใช่เป็นการจัดการศึกษาไปเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความเป็นเลิศทางวิชาการแต่เพียงอย่างเดียวแต่มีการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้เรียนที่มีศักยภาพหรืออัจฉริยภาพด้านอื่นๆ ดังนั้นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนทุกคนเพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพหรืออัจฉริยภาพของตนเองเพื่อที่จะได้ทำการพัฒนาให้มีความเป็นเลิศตามศักยภาพหรืออัจฉริยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคลสู่ความเป็นเลิศต่อไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้โรงเรียนในสังกัดเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นด้วยการจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอันจะส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นคนดี มีอาชีพสุจริต สามารถดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่นได้อย่างมีความสุขโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2551: 3-4)

ในส่วนของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ได้มีนโยบายด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริม/ยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสนับสนุนการศึกษาทั้งในระดับอนุบาล มัธยมศึกษา อุดมศึกษาให้สู่ความเป็นเลิศและมีคุณภาพสูงขึ้น ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีความเข้มแข็งและสามารถ

บริหารจัดการด้วยตนเอง ยกกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน โดยพัฒนาบุคลากร หลักสูตร สื่อการสอน เทคโนโลยีทางการศึกษา และทรัพยากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ งานประเพณี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเฉพาะกิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดที่โดดเด่นให้คงอยู่สืบไป ส่งเสริมการเผยแพร่ศาสนาพุทธ โดยให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษาศาสนาและร่วมประกอบพิธีกรรมทางศาสนามากขึ้นส่งเสริมสินค้า OTOP โดยเฉพาะที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล (องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ, 2558: 3-15)

ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินโครงการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโรงเรียนในสังกัดดำเนินการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยการจัดการศึกษาตลอดชีวิต การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย โดยมุ่งเน้นให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้รับการพัฒนาศักยภาพสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของแต่ละบุคคล ทำให้นักเรียนนั้นนำความรู้อื่นๆ ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ เพื่อนำแนวทางไปพัฒนาการบริหารฐานโรงเรียนให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาคนไทย

ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติทุกประการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านสาระสำคัญ

1.1 ผู้วิจัยได้วิจัยการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ตามแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจำแนกเป็น 5 ด้าน คือ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน หลักการบริหารตนเอง หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (อุทัย บุญประเสริฐ, 2542: 154-156)

1.2 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ในการพัฒนาท้องถิ่นจำแนกเป็น 4 แนวทางได้แก่ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาในระบบ การจัดการศึกษานอกระบบ และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2551: 7-8)

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายการวิจัย ผู้วิจัยจึงดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ โดยมีขอบเขตของการดำเนินการดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 26 โรงเรียนโดยการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา งานวิจัย และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิชัยภูมิ จำนวน 26 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2558 แยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 59 คน ครูผู้สอน จำนวน 698 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 757 คน จาก 26 โรงเรียน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 255 คน จาก 26 โรงเรียนโดยได้มาจากการเลือกสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาคุณภาพโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ จำนวน 3 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 26 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 1 ยกร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิและจัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ นำคู่มือการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่ผ่านการตรวจสอบเสนอต่อกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน จาก 26 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมิน สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวน 255 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาคุณภาพโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ จำนวน 3 โรงเรียน

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาสังเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มเป้าหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมิน สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การประเมิน

การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

ระยะที่ 3 การวิเคราะห์การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 4 ด้าน 17 ตัวบ่งชี้ และพบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่

ในระดับมากที่สุด

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษาในระบบ และด้านการจัดการศึกษานอกระบบ ตามลำดับ

ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีวิธีการดำเนินงาน ประกอบด้วย 4 ด้าน 48 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิพบว่า มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีประเด็นน่าสนใจนำ

มาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเหตุผลประการหนึ่งเนื่องจาก ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบแล้ว ทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแนวคิดที่เกี่ยวข้องตามทัศนะของนักวิชาการหลายท่าน เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดที่ชัดเจนและมีความเหมาะสม และได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบกับ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (School-based Management for Local Development-SBMLD) เป็นนโยบายในการพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิตและมุ่งสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของแต่ละบุคคล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 289 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและตามความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐาน และระบบการจัดการศึกษาของชาติ และคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 41 กำหนดให้ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น” และ มาตรา 42 “ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบาย และได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจึงทำให้ผลการวิจัยดังกล่าวมีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบและตัวชี้วัด มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย คือ องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการจัดการศึกษาในระบบ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดการศึกษานอกระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นด้วยการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น การฝึกอบรม ส่งเสริมอาชีพ จัดหาแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2551: 6-7) การจัดการศึกษาตลอดชีวิตสู่ความ

เป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของผู้เรียน การจัดการศึกษาตลอดชีวิตของโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้โรงเรียนในสังกัดเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เด็กเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต อันจะส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นคนดี มีอาชีพสุจริตสามารถดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่นได้อย่างมีความสุข โดยไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานไปทำงานในเมืองใหญ่หรือเมืองอุตสาหกรรมทำให้ครอบครัวอบอุ่น และชุมชนเข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้ สอดคล้องกับสุวรรณ พิณตานนท์ (2555: 18-29) พัฒนาและส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นด้วยการจัดการศึกษาตลอดชีวิต กล่าวคือ ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการจัดการศึกษา

ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้เด็กเยาวชนและประชาชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่น และมีเวลาอยู่กับครอบครัวและช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นเสียก่อน สอดคล้องกับงานวิจัยกาญจนา วัฒนสุนทร (2555:126-162) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพคนในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสนับสนุนให้โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและครบวงจร โรงเรียนจะกลายเป็น “ศูนย์รวมแหล่งเรียนรู้ Learning Complex” ที่มีคุณค่าสำหรับประชาชนทุกคนในท้องถิ่น ที่สามารถเข้าไปเรียนรู้ได้ทุกเรื่อง ทุกเวลา และทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

2.1 สภาพปัจจุบันการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า อาจส่งผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ได้ดำเนินการตามนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยการเข้าร่วมโครงการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร มีความตระหนักในการจัดการศึกษา เล็งเห็นความสำคัญของการดำเนินงานในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น และภาระหน้าที่ในสถานศึกษาเป็นอย่างดี สอดคล้องกับการวิจัยของอภิชาติ กลกิจ (2554: 90-91) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัย ปิยะพร ดาวกระจ่าง (2555: 79-81) ได้วิจัย เรื่องผลสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ผลการวิจัย พบว่าผลสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัย นภาพร ปรวบพาล (2556: 115-121) ได้วิจัยเรื่องประสิทธิผลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ผลการ

วิจัย พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัย เปรมใจ จิตตวิบูลย์ (2556: 61-63) ได้วิจัยเรื่องสภาพปัญหา และสภาพการปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัย ภัทรารุช มีทรัพย์ มั่น (2556: 75-76) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพการจัดการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัย ยური จีนทองกลาง (2556: 66-69) ได้วิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและสภาพการปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัย ทัดตะวัน นามจุจจิง (2558: 148-149) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 สภาพที่พึงประสงค์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็น

เพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ถือเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ในท้องถิ่น ที่เกิดจากการกำหนดรูปแบบการศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่าง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษา โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ และเป้าหมายในการจัดการศึกษา เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เยาวชนในท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมุ่งสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับการวิจัย ชวลิต ไสสอน (2557: 146-148) ได้วิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ ของการดำเนินงานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับการวิจัย จุรีรัตน์ ภาจันทรคู (2558: 123-124) วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ขาดความตระหนักในหน้าที่ และบทบาทของคณะกรรมการสถาน

ศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ช่วงเวลาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานว่างไม่ตรงกัน จึงเกิดปัญหาในการนัดประชุมสัมมนา การจัดฝึกอบรม การไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ดังนั้น จึงทำให้ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความจำเป็นอย่างมากในการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ลำดับที่ 2 คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสถานศึกษาในทางปฏิบัติในการดำเนินงานในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยพบว่า ในด้านงบประมาณในการสร้างแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนยังไม่เพียงพอทำให้แหล่งเรียนรู้ที่มีภายในโรงเรียนไม่สอดคล้องต่อความต้องการของผู้เรียน ทำให้ขาดความพร้อมในการใช้งาน ไม่สะดวกในการใช้แหล่งเรียนรู้ ส่งผลให้ไม่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เพื่อนำไปประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริง ลำดับที่ 3 คือ ด้านการจัดการศึกษาในระบบ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การจัดรายวิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่สามารถจัดได้ตรงตามความต้องการของนักเรียนทุกคน บุคลากรมีความรู้ความสามารถไม่ตรงตามรายวิชาที่เปิดสอนและบุคลากรไม่เพียงพอ ความหลากหลายของวิธีการสอนของครูยังมีน้อย ความพร้อมของสื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการจัดการศึกษานอกระบบ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การจัดหลักสูตรอบรมไม่สามารถจัดได้ตรงตามความต้องการของเด็กเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้ทุกคน การจัดหาวิทยากรมีความรู้ไม่ตรงตามเรื่องที่อบรม ระยะเวลาของผู้เข้าอบรมว่างไม่ตรงกัน งบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการส่งผลต่อการพัฒนาต่อเนื่อง

3. การพัฒนาแนวทางการบริหารโดย

ใช้โรงเรียนเป็นฐานการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

3.1 การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ได้การดำเนินงานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 ด้าน 48 ตำบล ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 16 ตำบล ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย 10 ตำบล ด้านการจัดการศึกษาในระบบ 12 ตำบล ด้านการจัดการศึกษานอกระบบ 10 ตำบล ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้พัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการพัฒนาท้องถิ่น โดยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ตามกรอบแนวคิดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2551: 7-8) แล้วนำมาสังเคราะห์ตามแนวคิดของอุทัย บุญประเสริฐ (2542: 154-156) แล้วนำมาผ่านกระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยแต่ละท่านได้ประเมินความสอดคล้องของการดำเนินงานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ทั้ง 4 ด้าน 48 ตำบล ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น ว่ามีความสอดคล้องและมีความเหมาะสม และได้ข้อเสนอแนะแนวคิดในการปรับปรุงพัฒนาจนได้ตัวชี้วัดในการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับ

สถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน พบว่าโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยผ่านกระบวนการศึกษา วิเคราะห์ สร้างพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นขั้นตอน อย่างเป็นระบบ ซึ่งมีการศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี มีการสอบถาม สัมภาษณ์ข้อมูลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

3.3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จาก 26 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 คน พบว่าโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขจนได้รูปแบบที่มีความถูกต้องเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เรียงลำดับความต้องการ

จำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษาในระบบ ด้านการจัดการศึกษานอกระบบ ตามลำดับ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาบุคลากรทางด้านการบริหารตนเอง เช่น จัดการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการในเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การบริหารตนเอง เพื่อที่จะทำให้ระบบการบริหารงานและการจัดการการศึกษา มีระบบการบริหารงานที่ดียิ่งขึ้น

1.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ควรส่งเสริมการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ที่ได้อยู่แล้วให้พัฒนาและดียิ่งขึ้นต่อไป และควรมีการส่งเสริมในด้านที่ยังมีปัญหาในการดำเนินงานอยู่

1.3 สถานศึกษาควรกระตุ้นให้มีการลดขั้นตอนในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางมายังสถานศึกษาให้น้อยลง เพื่อการบริหารจัดการจะได้เกิดความคล่องตัวยิ่งขึ้น

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรของสถานศึกษา ควรจัดองค์การในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมแบ่งหน้าที่แต่ละฝ่ายงานให้ชัดเจนและเป็นระบบ จะเป็นการช่วยให้การบริหารจัดการของสถานศึกษามีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น และมีการรายงานผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงานแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชนและสาธารณชนอย่างกว้างขวางด้วยรูปแบบที่น่าสนใจหลากหลายวิธี ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ชุมชนรู้และเข้าใจแนวทางในการบริหารงานของสถานศึกษามากขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการกำหนดนโยบายการบริหารสถานศึกษา ในการร่วมมือกันกำหนดนโยบายต่าง ๆ การทำหลักสูตรของสถานศึกษา

1.5 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีบทบาทในการแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการ เพื่อการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.6 คู่มือการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เพื่อให้ผู้ที่รับผิดชอบได้ศึกษา หรือบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ให้มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เท่านั้น จึงควรศึกษาการบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพในการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นในการบริหารสถานศึกษา เพื่อจะได้เป็นแนวทางการปรับปรุง แก้ไขให้เกิดการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชน ในการมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 ควรมีการศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์หลังจากการนำการพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารงานสถานศึกษา

2.5 ควรมีการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียนและสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2551). *คู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สำหรับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กาญจนา วัฒนสุนทร. (2555). *การจัดการศึกษาท้องถิ่นแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต*. กรุงเทพฯ: เสมอธรรม.

จूरีรัตน์ ภาจันทร์คู. (2558). *แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ชวลิต ไสสอน. (2558). *สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทัดตะวัน นามจุมจัง. (2558). *การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นภาพร ปราบพาล. (2556). *ประสิทธิผลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปิยะพร ดาวกระจ่าง. (2555). *ผลสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เปรมใจ จิตตวิบูลย์. (2556). *สภาพปัญหาและสภาพการปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภัทรารุช มีทรัพย์มัน. (2556). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุวรี จันทองกลาง. (2556). *สภาพปัญหาและสภาพการปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวรรณ พิณตานนท์. (2555). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- อภิรดี กลกิจ. (2554). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. (2558). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนางค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ (2558-2562)*. ชัยภูมิ: องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). *รายงานการวิจัยการศึกษาตามแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบกระบวนการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.